

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph.D. v právní věci **žalobkyně: E. Z.**, nar. „X“, bytem „X“, zastoupené Mgr. Drahomírou Kouteckou, advokátkou, se sídlem náměstí Míru 336, Horní Litvínov, proti **žalované: České správě sociálního zabezpečení, pracoviště Ústí nad Labem**, se sídlem Revoluční 3289/15, Ústí nad Labem, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30.5.2013, č.j. 45000/03702/13/010/SL, sp. zn. 034/2013,

t a k t o :

- I. Žaloba se **z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně Mgr. Drahomíře Koutecké se **přiznává odměna** ve výši 4 550- Kč, která jí bude vyplacena do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Krajského soudu v Ústí nad Labem

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou, která byla podána v zákonem stanovené lhůtě, domáhala přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 30.5.2013, č.j. 45000/03702/13/010/SL, sp. zn. 034/2013, kterým bylo změněno rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Most ze dne 25.2.2013, č.j. 45008/006818/13/120/SK, tak, že dle prvního výroku žalobkyni nelze v době od 1.1.1996 do 31.12.2006 považovat za osobu pečující ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 písm. s) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění platném do 31.12.2006, o syna R. B., nar. „X“. Dále bylo druhým výrokem rozhodnuto tak, že žalobkyně pečovala v době od 1.1.2007 do 3.4.2007 podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. s) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), v plném rozsahu osobně o syna R. B., který byl osobou závislou na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost).

V žalobě ve znění jejího doplnění ze dne 14.8.2013 uvedla, že synovi byla již v raném dětském věku diagnostikována oligofrenie v pásmu imbecility. Z tohoto důvodu u něj trvají

podmínky pro plný invalidní důchod, který na syna pobírá od roku 1992 a řádně se o něj stará. Žalobkyně vidí hlavně rozpor ohledně zhodnocení stupně závislosti jejího syna. Dle všech předchozích posudků a také dle žalobou napadeného rozhodnutí je syn závislý na péči jiné osoby pouze ve II. stupni, s čímž však žalobkyně nesouhlasí. Dle jejího názoru je syn osobou závislou ve III. stupni závislosti, neboť není schopen zvládat 7 základních životních potřeb. Co se týká základní životní potřeby orientace, její syn nezná hodiny, neví co je levá či pravá, musí se držet v blízkosti domu, kde bydlí, jinak by se ztratil. K základní životní potřebě komunikace uvedla, že syn neumí číst ani psát, vzhledem k výbušné povaze je komunikace s ním obtížná. K základní životní potřebě oblékání a obouvání uvedla, že syn není schopen se sám obléci a správně obout. K základní životní potřebě výkon fyziologické potřeby uvedla, že syn není schopen včas rozpoznat, kdy by se měl vyprázdnit a občas se stane, že se na vycházce venku pokálí. K základní životní potřebě péče o zdraví uvedla, že syn není schopen určit, kdy by si měl brát např. léky. Bez cizí pomoci se neobejde. K základní životní potřebě osobní aktivity uvedla mimo jiné, že syn není schopen si stanovit a dodržet denní program. Zvládne maximálně sledovat TV a i tak často rozbije televizní ovladač. K základní životní potřebě péče o domácnost uvedla, že není schopen sám běžné péče o domácnost. Nezná hodnotu peněz. Rovněž nezná ovládání základních elektrických prostředků v domácnosti. Na základě shora uvedeného má za to, že syn by měl být posuzován jako osoba ve stupni III. závislosti.

Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě uvedla, že rozhodla na základě posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „posudková komise“), který byl vyhotoven pro účely odvolacího řízení. Z posudku posudkové komise ze dne 16.5.2013 (správně 13.5.2013 – pozn. soudu) vyplynulo, že R. B. byl v období od 1.1.1996 do 31.12.2006 osobou částečně bezmocnou, avšak nedosahoval věku 80 let, nelze proto v období od 1.1.1996 do 31.12.2006 považovat žalobkyni za osobu pečující ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 písm. s) zákona o důchodovém pojištění ve znění platném do 31.12.2006. První část výroku týkající se nezhodnocení doby péče od 1.1.1996 do 31.12.2006 však žalobkyně nerozporuje. Posudková komise ve svém posudku přehodnotila stupeň závislosti R. B. v období od 1.1.2007 do 3.4.2007 a rozhodla, že v tomto období šlo o osobu, která se podle ustanovení § 8 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“), považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve II. stupni. Žalovaná tak změnila prvoinstanční rozhodnutí OSSZ Most a částečně žalobkyni v rámci odvolání vyhověla, když kladně zhodnotila dobu péče v období od 1.1.2007 do 3.4.2007. Vzhledem k tomu, že žalobkyně namítla vyšší stupeň závislosti za dobu, kdy jí byla péče zhodnocena, tzn. za období od 1.1.2007 do 3.4.2007, shledává žalovaná provedení dalšího důkazu posudkem nadbytečným a navrhla zamítnutí žaloby.

Právní zástupce žalobkyně při jednání plně odkázal na obsah žaloby ve znění jejího doplnění ze dne 14.8.2013 a dále zdůraznil, že žaloba napadá i výrok I. předmětného rozhodnutí, což nemuselo být ze žaloby zřejmé. Dále navrhl vyhotovení znaleckého posudku na stupeň bezmocnosti pana R. B. v období od 1.1.1996 do 31.12.2006, neboť měl za to, že R. B. byl nejméně převážně bezmocný.

Pověřená pracovnice žalované při jednání soudu v plném rozsahu odkázala na písemné vyjádření a navrhla žalobu zamítnout. Vedle toho poukázala na změnu právní úpravy, která nastala od 1.1.2007, když před tímto datem se posuzovala pouze bezmocnost, jejíž posouzení žalobkyně nenapadá, ale napadá stupeň závislosti, který se posuzuje až od 1.1.2007.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé zák. č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“), která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po

oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s.ř.s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s.ř.s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.

Soud se s ohledem na koncentrační zásadu vyjádřenou v ustanovení 71 odst. 2 s.ř.s. nemohl zabývat rozšířením žaloby při jednání i na první výrok žalobou napadeného rozhodnutí, neboť ze žaloby ani jejího doplnění nevyplývá, že by byl napadán i tento první výrok žalobou napadeného rozhodnutí a žalobu bylo možno rozšířit jen v lhůtě pro podání žaloby, která v době jednání soudu již uplynula.

Žalobkyně v žalobě nejprve obecně namítla nesouhlas s žalobou napadeným rozhodnutím s tím, že se o syna řádně stará a v doplnění žaloby pak specifikovala, že by syn měl být posuzován jako osoba závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve III. stupni závislosti podle § 8 odst. 1 písm. c) zákona o sociálních službách.

K tomu je však nutno uvést, že stupně závislosti na pomoci jiné fyzické osoby se u osob posuzují až od účinnosti zákona o sociálních službách, tj. od 1.1.2007, její námitka se tedy nevztahuje k prvnímu výroku žalobou napadeného rozhodnutí. Dále žalobkyně namítla, že její syn nezvládá celkem 7 základních životních potřeb. K tomu soud poznamenává, že zvládání úkonů péče o svou osobu či zvládání základních životních potřeb upravuje vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, která v příloze č. 1 uváděla základní obsah jednotlivých úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti, a nyní uvádí vymezení schopností zvládat základní životní potřeby. Pro věc samou je podstatné, že zvládání základních životních potřeb tak, jak argumentuje žalobkyně, se stalo významné pro posouzení závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby až po zavedení tohoto institutu do zákona o sociálních službách a do vyhlášky č. 505/2006 Sb., a to od 1.1.2012.

V daném případě pak žalovaná ani správní orgán I. stupně neposuzovaly zvládání základních životních potřeb u syna žalobkyně, ale to, zda byl syn žalobkyně od 1.1.1996 do 31.12.2006 osobou převážně, úplně bezmocnou nebo částečně bezmocnou, a to podle § 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb. a § 70 odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., ve znění účinném do 31.12.2006. Dále pak posuzovaly zvládání úkonů péče o vlastní osobu a soběstačnosti podle přílohy č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. a § 8 odst. 1 písm. c) a d) zákona o sociálních službách, ve znění účinném do 31.12.2007 a to, zda se jedná o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby v I. až IV. stupni od 1.1.2007 do 3.4.2007. Žalobkyně se tak se svými námitkami co do právního rámce hodnocení stavu jejího syna zcela mýlí s hodnocením žalované, které je správné, neboť správními orgány i posudkovou komisí byla použita relevantní právní úprava, jež hodnocení zvládání základních životních potřeb neobsahovala.

Dále soud připomíná podstatu projednávané věci před správními orgány. Ve věci se jedná o to, zda byla žalobkyně účastna důchodového pojištění z důvodu péče o převážně nebo úplně bezmocnou osobu do 31.12.2006 a zda byla účastna důchodového pojištění od 1.1.2007 do 3.4.2007 z důvodu péče o osobu, která je závislá na péči jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost). Žalobkyně byla ve věci úspěšná ve svém odvolání do té míry, že jí byla započítána doba pojištění od 1.1.2007 do 3.4.2007, neboť se starala o osobu ve II. stupni závislosti. Byť tedy nehraje podstatnou roli skutečnost, zda byl syn žalobkyně osobou závislou ve II. nebo ve III. stupni, neboť v obou případech je doba pojištění žalobkyni započítána, soud je oprávněn k námitce žalobkyně tuto skutečnost přezkoumat.

Soud se v daném případě zabýval nesouhlasem žalobkyně s hodnocením zdravotního stavu jejího syna. Jak žalobkyně sama namítla a jak je patrné i ze správního spisu postoupeného

žalovaným, byl zdravotní stav ve vztahu k nárokům plynoucím ze závislosti žalobce na péči jiné osoby opakovaně přezkoumáván, přičemž do 31.12.2006 byl syn žalobkyně považován za osobu toliko částečně (tedy nikoliv převážně či úplně) bezmocnou. Dle posudku posudkové komise ze dne 13.5.2013 je od 1.1.2007 syn žalobkyně považován za osobu ve II. stupni závislosti na pomoci jiné fyzické osoby.

V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 25.4.2013, 6 Ads 17/2013, www.nssoud.cz, který v obecné rovině dopadá i na daný případ, je uvedeno, že v řízení podle zákona o sociálních službách, je povinností a v pravomoci odvolacího správního orgánu žádat po posudkové komisi doplnění posudku, pokud posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila. Tak tomu může být v případě, že se objeví rozpor mezi výsledkem šetření sociálního pracovníka a názorem posudkové komise, aniž by posudková komise sama provedla vlastní přezkoumání zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči.

Posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Na výsledný lékařský posudek, který je stěžejním důkazem, je tak třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 9. 2009, č.j. 4 Ads 57/2009, www.nssoud.cz).

Soud v daném případě hodnotil, zda je posudek posudkové komise ze dne 13.5.2013 přesvědčivý a úplný tak, aby nebylo pochyb o jeho objektivnosti a správnosti. Jak vyplývá z uvedeného posudku, posudková komise měla k dispozici posudkový spis syna žalobkyně R. B., z něhož zjistila již v letech 1991 až 1992 diagnostikovanou střední mentální retardaci s hodnocením syna žalobce jako částečně bezmocného. Dále vycházela posudková komise i z lékařského nálezu MUDr. T. ze dne 6.12.2006, psychologického vyšetření PhDr. V. ze dne 9.2.2007, zprávy MUDr. Š. ze dne 29.4.2013 i ze sociálního šetření ze dne 17.4.2007. Je tedy patrné, že posudková komise měla k dispozici materiály vztahující se k celému posuzovanému období. Posudková komise tak ve výsledku neshledala důvod odchýlit se od hodnocení bezmocnosti syna žalobkyně a dále vyhodnotila, že syn žalobkyně potřebuje pomoc při 20 úkonech péče o vlastní osobu a soběstačnosti. Ze sociálního šetření ze dne 17.4.2017 vyplývá, že syn žalobkyně nezvládá celkem 19 úkonů. Posudková komise vyhodnotila ku prospěchu syna žalobkyně, že nezvládá navíc i úkon soběstačnosti – komunikace slovní, písemná, neverbální, neboť syn žalobkyně nezvládá písemnou komunikaci. Tento závěr odpovídá i žalobnímu tvrzení žalobkyně. K tvrzením žalobkyně, že její syn se neorientuje mimo přirozené prostředí, neumí číst a psát, nezvládá výběr oblečení, nezvládá léčebný režim, dodržování a stanovení denního programu a není schopen péče o domácnost je nutno uvést, že právě tyto úkony byly v posudku posudkové komise zhodnoceny jako nezvládnuté. Jediný rozpor s posudkem posudkové komise je ve výkonu fyziologické potřeby, která byla zhodnocena posudkovou komisí jako zvládnutá. Soud k tomu uvádí, že stejný závěr o zvládnutí tohoto úkonu vyplývá i ze sociálního šetření ze dne 17.4.2007 a nemá tak pochybnosti o jeho správnosti. I kdyby byl však tento úkon uznán také jako nezvládnutý, stejně by nebylo dosaženo hranice 25 nezvládnutých úkonů potřebných pro III. stupeň závislosti na pomoci jiné fyzické osoby. Z těchto důvodů soud nepřikročil ani k vyhotovení znaleckého posudku, jak navrhovala žalobkyně, a to nejen pro nadbytečnost, ale i proto, že se tento návrh vztahoval k nepřezkoumávanému období doby pojištění.

Lze tedy konstatovat, že soud shledává napadené rozhodnutí jako celek za správné a založené na dostatečných podkladech spočívajících zejména v lékařských posudcích, sociálním šetření a nálezech ošetřujících lékařů. Soud tak nemá pochybnosti o přesvědčivosti, úplnosti a objektivnosti posouzení zdravotního stavu syna žalobkyně ve vztahu k nároku na započítání doby pojištění v systému důchodového zabezpečení.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji ve výroku rozsudku ad I. podle ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

Současně soud podle ust. § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. ve výroku rozsudku ad II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalovanému náhrada nákladů řízení nepřísluší.

Soud usnesením ze dne 19.9.2013, č.j. 75 Ad 12/2013-27, ustanovil podle § 35 odst. 8 s.ř.s. žalobkyni právní zástupkyni Mgr. Drahomíru Kouteckou, advokátku, které se výrokem III. přiznává odměna včetně hotových výdajů v celkové výši 4550,- Kč, skládající se z částky 2000,- Kč za 2 úkony právní služby po 1000,- Kč [převzetí věci, účast u jednání podle § 7, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. a), g) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění účinném od 1.1.2013, dále jen „advokátní tarif“], z částky 600,- Kč za s tím související dva paušály po 300,- Kč, náhrady za promeškaný čas ve výši 500,- Kč podle § 14 advokátního tarifu v rozsahu 5 x 100,- Kč, dále z cestovného z Loun k soudu a zpět autem zn. Suzuki Swift 1,3 MTA, rz „X“, spotřeba 7,6/5,0/6,0 litru/100 km, ujetá vzdálenost 112 km, v celkové výši 661,- Kč, a z částky 789,- Kč DPH ve výši 21%.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ústí nad Labem dne 23. července 2014

JUDr. Petr Černý, Ph.D.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
Kateřina Sigmundová, DiS.